РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
„LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і всьо, що треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер, 25-го липня 1918. Ч. 88. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Thursday, July 25, 1918. No. 88.

ДАЛЬШИЙ ВІДВОРОТ НІМЦІВ МІЖ СОАСОН І РЕЙМС.

Американські війска полонили від початку наступу 6.000 Німців і здобули 100 гармат.

Орґанізоване української армії розпочало ся. -- Україна навязує дипльоматичні зносини з Румунією.

Революційні заворушеня серед Чехо-Словаків і полудневих Славян. - Уступлене кабінету д-ра Зайдлера.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА У ФРАНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 24, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА ПОЛОНИЛИ ДОСИ 6.000 НІМЦІВ І ЗДОБУЛИ 100 ГАРМАТ.

Американські війска беруть головно участь в операціях над Марною.

ВАШІНҐТОН, 22. липня. — **Ґен. Перщінґ, головний комендант американських військ у Франції надіслав слідуючий урядовий звіт:**

„Вчера вечером наші війска продовжали дальше свій наступ, співділаючи з війсками французькими на полудне від ріки Урк, і перейшли дорогу, яка веде зі Соасон до Шато-Тієрі.

„Американські війска, які переправили ся на північний берег Марни, заняли ряд місцевостий, яких вигляд вказує, що Німці полишили їх у великім поспіху.

„ВІД ПОЧАТКУ ТЕПЕРІШНОГО ПРОТИНАСТУПУ НАШІ ВІЙСКА ПОЛОНИЛИ ПОВЕРХ 6.000 НІМЦІВ І ЗДОБУЛИ ПОВЕРХ 100 ГАРМАТ, КРІМ ВЕЛИКОЇ СКІЛЬКОСТИ МЕТАВОК І МАШИНОВИХ КРІСІВ".

Секретар війни, Бейкер, заявив, що найвисше число полонених, подане в урядових звітах, виносить 20.000 і воно обіймає загальну суму Німців, взятих в полон французькими, американськими, італійськими і анґлійськими війсками.

„Щодо втрат, які потерпіли в людях і матеріялах війска американські, то доси нема ще урядового звіту", заявив Бейкер.

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 24, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ПРОТИНАСТУП АЛЇЯНТІВ ТРИВАЄ ДАЛЬШЕ.

В місцевім наступі коло Монділє Французи полонили 1.500 Німців.

ПАРИЖ, 23. липня. — Французький урядовий звіт звучить:

„**По обох сторонах ріки Урк наші війска осягнули вдоволяючі успіхи помимо дуже сильного опору зі сторони неприятеля, який одержав нові резерви. На північ від ріки наші війска дійшли до Ульші-ля-Віль. Наші війска здобули також село** Монгрі.

„На полудне від ріки Урк французько-американські війска перейшли дорогу Соасон-Шато Тієрі, посуваючи боєву лінію о один кільометер дальше на схід. Село Рокур і більша часть ліса Шателєт опинили ся в наших руках.

„На правім березі ріки Марни наші війска посунули ся на північ від Мон Ст. Пер і Шартев та розширили примісток коло Жольґон.

„На боєвім фронті між Марною і Реймс прийшло до сильних місцевих боїв. Між рікою Ардр і Врінї французько-анґлійські війска зробили наступ на сильно укріплені становища неприятеля і посунули ся о один кільометер наперед, завдаючи неприятелеви тяжкі втрати. Анґлійці полонили 300 Німців і здобули 5 гармат.

„На північ від Монділє наші війска перевели нинї рано місцевий напад. Три села, Майлї Реневаль, Совіє і Обвіє, опинили ся в наших руках. Підчас сього наступу полонено 1.500 Німців, між тими 30 офіцирів".

НІМЦІ ДОНОСЯТЬ ЛИШЕ ПРО МІСЦЕВІ БОЇ.

На цілім боєвім фронті відбуваєть ся перестрілка артилерії.

БЕРЛІН, 23. липня. — Німецький урядовий рапорт звучить:

„В богато місцях на анґлійськім боєвім фронті анґлійські війска переводили напади на наші становища. Над вечером змогла ся перестрілка артилерії.

„Загалом на цілім боєвім фронті панував розмірний спокій. На полудне від ріки Ени неприятель, потерпівши дуже тяжкі втрати, не відновляв вчера своїх нападів. Навіть перестрілка артилерії значно втратила на силї.

„По обох сторонах ріки Урк і на лінії між Урк і Марною неприятель перевів ряд сильних нападів, але їх відперто. На полудне від ріки Урк наші війска ударемнили їх при помочи протинаступів.

„Неприятельські відділи, які були посунули ся в напрямі наших становищ по обох сторонах місцевости Жольґон, зістали прогнані назад до ріки.

„На полудневий захід і на схід від Реймс прийшло лише до місцевих боїв.

„В протягу вчерашного дня зістрілено 52 літаків і 4 бальони".

В АВСТРО-УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 24, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ЦІСАР ПРИЙМИВ РЕЗИҐНАЦІЮ Д-РА ЗАЙДЛЄРА.

Нове правительство має задержати тойсамий напрям полїтики.

ЛОНДОН, 23. липня. — Чеські посли у віденськім парляменті привитали грімкими оплесками вістку, **що цілий кабінет уступив та що цісар приймив його резиґнацію,** як се доносить телеґрама з Відня до Амстердам.

Повисше наведену вістку подав до відома послів президент парляменту.

Приймаючи резиґнацію кабінету д-ра Зайдлєра, цісар Карло сказав, що др. Зайдлєр тому уступає, що, як се він заявив, не може осягнути більшости в парляменті. Цісар додав однак, що трудности були характеру чисто особистого, чого доказом є, **що нове правительство задержить тойсамий напрям політики.**

Політична кріза триває дальше.

ЛОНДОН, 22. мая. — Вістка з Відня доносить, **що австрійський цісар приймив резиґнацію д-ра Зайдлєра та що ґр. Чернін має утворити новий кабінет.**

В дипльоматичних кругах в Лондонї вважають сю вістку неправдивою, бо така зміна не вплинула би на поправу відносин між Берлїном і Віднем.

Друга вістка знова доносить, **що наслідником д-ра Зайдлєра має позістати Бляйлебен.** Сю вістку вважають за більше правдоподібну, бо Бляйлебен є смертельним ворогом Чехів. На случай його іменованя премієром треба надіяти ся великої національної боротьби в Австро-Угорщинї.

Німеччина проти ґр. Черніна.

АМСТЕРДАМ, 23. липня. — Німецька консервативна преса взиває німецьке правительство, щоби дало Австрії до пізнаня, що воно не згодить ся на ґр. Черніна яко наслідника д-ра Зайдлєра з причини його останної промови в австрійській палатї панів, де він був заявив, що воєнні цїли Німеччини не мають вже більше характеру оборони.

Дунарк наслідником д-ра Зайдлєра.

АМСТЕРДАМ, 23. липня. — Телеґрама з Відня доносить, що **наслідником д-ра Зайдлєра буде правдоподібно бувший міністер просьвіти, Дунарк.**

Телеґрама додає, що цісар приймив в понеділок на авдієнції Дунарка і поручив йому перепровадити переговори з політичними партіями.

Часопись відкинула державну підмогу.

АМСТЕРДАМ, 20 липня. — Віденська телеґрама до „Кельнер Цайтунґ" доносить, що пів урядова часопись „Фремденблят" зрікла ся державної підмоги, щоби мати зовсім свобідну руку супроти австрійського правительства.

Міністерство загр. справ жалувало ся на становище сеї часописи і жадало, щоби вона принайменьше позістала невтральна.

ВЕЛИКІ ЗАВОРУШЕНЯ В ЧЕХІЇ І НА УГОРЩИНІ.

650 чесько-словацьких офіцирів і жовнірів розстріляно.

ЛОНДОН, 22. липня. — **В Чехії і на Угорщині прийшло до дуже поважних заворушень і бунтів. В Манарош розстріляно 150 чесько-словацьких офіцирів і 500 жовнірів, які піднесли бунт. 3.000 инших Чехо-Словаків увязнено.**

З достовірного жерела доносять, **що до великих заворушень прийшло також в Дальматії.** Полуднево-славянські жовніри громадно дезертирують з армії і утікають в гори, убивши своїх офіцирів і урядників. Дезертири зорґанізували ся в зоружені банди.

Телеґрама бюра Райтера доносить на підставі достовірних вістий з чеського жерела, **що чесько-словацькі і полуднево-славянські дезертири потворили зоружені банди, так звані „зелені сторожі", які тепер оперують у внутрі краю. Сильні відділи чесько-словацьких дезертирів появили ся в Бескидї. Вони є добре зоружені і зводять успішно битви з відділами жандармерії.**

„Безперечно, — говорить дальше донесенє — вони одержують поміч від чеського народа. Власти видали осторогу до населеня, грозячи, що будуть дуже строго карати тих, котрі дають поміч ворохобникам.

„Подібні ворохобні мають місце в Дальматії, де військові власти не були доси всилї здавити ворохобню зоружених банд, зложених з дезертирів і з бувших російських полонених.

„Урядова часопись „Боснїше Пост" доносить, що подібні банди почали творити ся також в Боснї".

В Кракові хочуть пускати на волю вязнїв задля браку поживи.

Париж, 19. липня. — Яко доказ, як великі трудности панують в Австро-Угорщині під зглядом поживи, може послужити осторога президента міста Кракова, в якій він перестерігає населене, що засоби поживи є так скупі, що власти будуть приневолені увільнити всіх вязнїв, без огляду на їх провини.

„Не лише є річчю неможливою осаджувати нових проступників у вязницях," говорить ся в осторозі, „але противно заходить конечність випустити на волю всіх вязнїв, які находять ся під теперішну пору у вязниці, коли в короткім часі не одержило хоч трохи поживи."

Так представляєть ся стан поживи не лише в Кракові, але й по многих инших великих містах в Австрії.

---o---

Австрійці приготовляють ся до нового наступу проти Італії.

РИМ, 22. липня. — **Австрійська армія робить приготованя до нового великого наступу проти Італії,** як се доносить телеґрама в нинїшнім числї часописи „Ідеа Націонале".

Наступ буде переведений під командою Німців, а лише про око буде поставлений австрійський командант.

НА ЛИТВІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 24, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Князь Вільгельм Урах королем Литви.

ЛОНДОН, 22. липня. — Телеґрама з Копенгаґен до „Ексчендж Телеґраф" доносить, **що вибір князя Вільгельма Ураха литовською державною радою королем Литви викликав в Німеччині сильну критику.**

„Норддайтше Альґемайне Цайтунґ" доносить, що литовська державна рада перевела вибір короля, не питаючи дозволу Німеччини, і заявляє, що на незавнсимість Литви згодила ся Німеччина лише під тим услівєм, що утворене литовської монархії буде переведене після бажаня Німеччини.

Ся часопись, яка є урядовим орґаном правительства, додає, що Німеччина не згодить ся на жадне рішене Литви без порозуміня з Німеччиною.

(Князь Вільгельм Урах з Віртемберґії був з початком війни командантом 27. бриґади кінноти, яка стояла в кріпости Ульм. Князь уродив ся в Монако і числить тепер 55 років).

У ФІНЛЯНДІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 24, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Анґлія грозить Фінляндії.

ЛОНДОН, 22. липня. — Міністер загр. справ, Балфур, промовляючи нині в палаті послів, заявив, що анґлійське правительство не має наміру вмішувати ся до внутрішних справ Фінляндії щодо утвореня монархії.

Балфур заявив однак, що алїянти кілька разів остерігали Фінляндію, що вона, позволяючи на німецьке пановане, спричинить „лихі наслідки".

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 24, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ТВОРЕНЄ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ РОЗПОЧАЛО СЯ.

На початок покликано до війска 19-літних хлопців.

АМСТЕРДАМ, 22. липня. — **Як се доносить телеґрама з Києва, зроблено тут перший крок в цїли зорґанізовання української армії. Під теперішну пору покликано тут до військової служби рекрутів, уроджених в 1899 р. До армії приймаєть ся добровольців у віцї від 18 до 25 років.**

Військова служба при піхоті і артилерії буде тривати два роки, а при инших родах війска три роки. Побір рекрутів відбудеть ся 31. липня.

(Давнїйші вісти доносили, що українське правительство уложило плян в цїли зорґанізовання 500.000 української армії. Наразі мало ся перевести зорґанізоване 8 корпусів українського війска).

УКРАЇНА НАВЯЗУЄ ДИПЛЬОМАТИЧНІ ЗНОСИНИ З РУМУНІЄЮ.

Українське правительство признає отсим злуку Бесарабії з Румунією.

АМСТЕРДАМ, 23. липня. — **Український міністер загр. справ вислав до Ясів окремого посланця з нотою, в якій заявляє, що бажанєм українського правительства є навязати з Румунією дипльоматичні зносини, і повідомляє румунське правительство, що Україна іменувала вже консуля для Кишинева, столиці Бесарабії,** як се доносить телеґрама з Ясів, яка тут надійшла дорогою через Букарешт і Берлїн.

Румунські часописи пояснюють сей крок українського правительства тим, що **українська республика признає злуку Бесарабії з Румунією.**

200.000 ЗЕЛІЗНИЧИХ РОБІТНИКІВ ВИЙШЛО НА СТРАЙК.

Зусиля Німців, щоби удержати зелїзничий рух, безуспішні.

ЛОНДОН, 22. липня. — **Російська бездротна телеґрама доносить, що страйк на українських зелїзницях ширують ся. Телеґрама додає, що 200.000 зелїзничих робітників вийшло на страйк та що всякі зусиля Німців, щоби удержати зелїзничий рух, показали ся безуспішними.**

Німецький службовий поїзд, який виїхав з Києва, робітники здержали і поперевертали вози.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 24, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

Відносини між Берлїном і Москвою не уляжуть зміні.

КОПЕНГАҐЕН, 22. липня. — Берлїнський кореспондент часописи „Полїтікен" доносить на підставі інформацій, походячих з достовірних жерел, що Німеччина не має наміру змінити своїх приязних відносин супроти большевицького правительства з причини розстріляня бувшого царя, Николая Романова.

Кореспондент додає, що жадна партія в Німеччині не відносила ся зі симпатією до бувшого царя та що замордоване царя вважають за справу, яка обходить виключно російський нарід.

Чесько-словацькі війска здобули Ярослав.

АМСТЕРДАМ, 23 липня. — Чесько-словацькі війска здобули Ярослав, місто у східній европейській Росії, і получивши ся зі селянами маширують проти большевиків, як се доносить нинїшна телеґрама з Москви. Червоні сторожі ставили лише слабий опір.

Доходять також вісти, що ґен. Корнїлов буде покликаний на команданта протиреволюційних віск.

Чорноморська фльота має бути поділена.

РИМ, 23. липня. — Німеччина рішила розділити російську чорноморську воєнну фльоту поміж Болгарію, Туреччину і Австро-Угорщину, як се доносить телеґрама з Ціріху.

Таксамо і в поділї чорноморської фльоти торговельної мали би взяти участь повисше наведені при державн, як се додає телеґрама.

Жінка Троцького прибула до Стокгольму з 2,000.000 рублів.

СТОКГОЛМ, 23. липня. — Жінка Троцького большевицького міністра війни, прибула тут нині, привозячи 2,000.000 рублів, призначених на ведене пропаґанди за границею.

Анґлійська преса жалує за царем.

ЛОНДОН, 22. липня. — Вісти про замордоване бувшого російського царя викликали в тутешній пресі симпатичні згадки про царя і сильне обурене супроти тих, котрі допустили ся сього злочину.

(Продовжене на стороні 5-тій).

"SVOBODA" (LIBERTY)
The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.

ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

I.

Дня 15-го с. м. відбули ся в Ню Йорку **річні загальні збори Української Ради в Америці**, на яких були присутні отсі члени її:

1. Від грецько-католицької дієцезії в Злучених Державах:

о. Евген Бартіш (Бейон, Н. Дж.);
о. Нестор Дмитрів (Барнсборо, Па.);
о. Петро Єзерський (Ембрідж, Па.);
о. Роман Залітач (Гартфорд, Конн.);
о. Іван Захарко (Шенандоа, Па.);
о. Александер Павляк (Йонкерс, Н. Й.);
о. Евстахій Сидоряк (Пітсбург, Па.);
о. Володимир Сполітакевич (Рочестер, Н. Й.);
о. Іван Теодорович (МекКізпорт, Па.);
о. Дмитро Хомяк (Скрентон, Па.).

Також був присутний о. Петро Понятишин, адміністратор грецько-католицької дієцезії в Злучених Державах.

2. Від Українського Народного Союза:

Дмитро Андрейко (Ню Йорк, Н. Й.);
Василь Гришко (Скрентон, Па.);
Кость Кирчів (Джерзи Сіти, Н. Дж.);
Володимир Лотоцький (Ню Йорк, Н. Й.);
Андрій Савка (Джерзи Сіти, Н. Дж.);
Роман Слободзян (Філядельфія, Па.);
Осип Стеткевич (Джерзи Сіти, Н. Дж.);
Семен Ядловський (Джерзи Сіти, Н. Дж.).

3. Від „Провидіня":

Іван Боросевич (Філядельфія, Па.);
Григорій Заячківський (Філядельфія, Па.);
Петро Кирилюк (Філядельфія, Па.);
о. Іван Рубинович (Майнерсвіл, Па.);
Антін Цурковський (Філядельфія, Па.);
Евген Якубович (Філядельфія, Па.);
Дмитро Штогрин (Філядельфія, Па.).

4. Від Народної Помочи:

Петро Кузьмиха (МекКіз Ракс, Па.);
Максим Хаврюк (МекКіз Ракс, Па.).

5. Від Згоди Братств:

Микола Кисільовський (Олифант, Па.);
Юрій Хиляк (Олифант, Па.).

Отже загалом учасників загальних зборів Української Ради в Америці було 29, а заступали вони українську церковну організацію в Злучених Державах і чотири запомогові організації, значить — **переважаючу більшість зорганізованого загалу української іміграції в американській републиці.**

Наради відбували ся під проводом о. Володимира Сполітакевича, котрого вибрано предсідателем; секретарювали о. Іван Рубинович і п. Роман Слободзян.

Докладний звіт про хід нарад, які тривали від рана до пізного вечера, буде в протоколі, а тут подамо тільки вислід нарад в справі важнійших постанов.

II.

Вислід виборів до Головного Виділу У. Ради такий:

Семен Ядловський, голова;
о. Володимир Сполітакевич, І. заступник голови;
Петро Кузьмиха, II. заступник голови;
о. Евген Бартіш, рекордовий секретар;
о. Іван Рубинович, фінансовий секретар;
Кость Кирчів, касієр.
Іван Боросевич, член Гол. Виділу;
Василь Гришко, член Гол. Виділу;
о. Петро Єзерський, член Гол. Виділу;
Роман Слободзян, член Гол. Виділу;
Максим Хаврюк, член Гол. Виділу;
Юрій Хиляк, член Гол. Виділу.

До Контрольної Комісії вибрані:

Петро Кирилюк,
о. Александер Павляк,
Андрій Савка.

Отже Головний Виділ У. Ради складаєть ся з 15 членів; зновже голова, його заступники, оба секретарі і касієр, або разом 6 членів, творять **Управу** (Екзекутиву) У. Ради, яка постановляє біжучі справи в часі між засіданями Головного Виділу.

III.

В справі політичної програми і пляну роботи Української Ради на будуче вела ся горяча й оживлена дискусія, якої вислідом були відповідні постанови.

Наперед переведено основну дискусію в справі **внутрішної організації Української Ради в Америці.**

Як звісно, доси до У. Ради належить грецько-католицька дієцезія і чотири запомогові організації в Злучених Державах. Значить, вона заступає — як сказано висше — переважну більшість зорганізованого загалу української іміграції в американській републиці, або иншими словами: **Українська Рада заступає кількасот зорганізованих українських церковних громад і запомогових товариств**, а посередно — **всіх тих членів, що належать до сих громад і товариств.**

Доси ті члени брали участь в У. Раді лише до певної міри при виборах, значить — вони до певної міри вливали на вислід виборів.

Учасники загальних річних зборів У. Ради **вказали на сей стан яко на недомаганє організації і заявили ся за внутрішною перебудовою** (реорганізацією) **У. Ради в той спосіб, аби розширити права та обовязки членів.**

Аргументи були такі:

До Укр. Ради належить велика громада українських іміґрантів, котрі є зорганізовані в яких 500 українських громадах і товариствах. Вся та іміграція має свою головну репрезентацію, себто У. Раду в Америці, але позатим ся велика зорганізована громада на ділі не бере чинної участи в діяльности У. Ради яко дійсно зорганізована просьвітно-політична організація.

Сьому треба зарадити і тому збори порішили поручити управі найдальше протягом серпня с. р. виготовити проєкт внутрішної реформи нашої організації, власне в сей спосіб, аби розширити права та обовязки усіх членів У. Ради.

Коли се станеть ся, У. Рада стане одною машиною для організаційної праці усіх членів українських церковних і запомогових товариств для народної справи. А щоби сю працю улекшити, є плян потворити по всіх місцевостях, де є українські кольонії, **льокальні комітети**, які були би вибирані всіми членами місцевих громад і товариств, і які займали би ся усею народною роботою в своїй місцевости. Вказівки до акції ті льокальні комітети діставали би від У. Ради і мали би їй здавати звіти про свою діяльність, а У. Рада, по своїх річних зборах, мала би оголосити в газетах, які має до розпорядимости, вислід праці усіх тих поодиноких льокальних комітетів. На будуче може навіть бути зміна статута в той спосіб, що ті льокальні комітети через своїх делеґатів будуть вибирати на загальних зборах Головний Виділ Української Ради. Була гадка також, аби всі члени українських церковних громад і місцевих товариств були рівночасно членами Української Ради в Америці і були обовязані носити специяльну відзнаку, яко знак, що вони є членами центральної української просьвітно-політичної організації в американській републиці.

IV.

У справах політичних дискутовано на загальних річних зборах У. Ради над отсими трома головними питанями:

1. Українська політика в Злучених Державах;

2. Становище української іміграції в Злучених Державах до української політики в Европі;

3. Відношенє української іміграції в Злучених Державах до політики американської і міжнародної.

В ході дискусії становище У. Ради до сих питань виснило ся в сей спосіб:

1. У. Рада признає не лише ті організації, що належать до неї але і ті, що до неї не належать, зазначуючи в той спосіб, що признає потребу партійного угрупованя української іміграції. Дальше, У. Рада признає рацію кооперації між всіми українськими організаціями, що не стоять на неґативнім (противнім) становищи до українських національних стремлінь, і висловлює погляд, що така **кооперація** (спільна акція), на підставі взаїмного порозуміня, вирозуміня і признаня дійсного відношеня сил, є можлива.

Вкінци, У. Рада стверджує, що українська справа в Европі в теперішну пору вимагає кооперації українських організацій в американській републиці для спільної акції в обороні свободи українського народу в Европі.

2. В справі української політики в Европі — Українська Рада заявляєть ся за українською народною републикою, за злукою з нею усіх прочих українських земель, та за повною суверенностию українського народу.

3. У справі політики американської і міжнародної — Українська Рада в Америці заявляє, що підпирає в тім напрямі з усіх сил правительство Злучених Держав в його змаганях у сій війні, щоби здобути і забезпечити повну свободу усім народам, навіть найменьшим. Також заявляєть ся за Лігою Народів, яка мала би забезпечити й утривалити сьвітовий мир та справедливі політичні й економічні взаємини між усіми народами сьвіта.

Вкінци, піднесено також справу плянованої **Славянської Ліги** в Злучених Державах. З голосів в дискусії виходило, що У. Рада готова підпирати змаганя сеї ліги, о скільки вона буде загально-славянська і демократична.

V.

Подаючи отсей вислід дискусії на річних загальних зборах Української Ради до відома нашого загалу в Злучених Державах, звертаємо ся рівночасно з покликом до спільної праці, до співділаня усього загалу з Українською Радою в Америці.

Українська Рада в Америці істнує всего півтора року і за сей час мимо невзгодин вона вспіла осягнути вже значні успіхи в народній роботі, але тепер пора щораз то близша, коли тої праці треба стократно більше.

Треба тої праці для просьвіти, політичного виробленя і тривкого зорганізованя української іміграції в Злучених Державах, аби вона творила пожиточний і сьвідомий чинник у вільній американській републиці, а та часть нашої тутешної іміграції, що вернеть ся до старого краю, аби була цінним і хосенним дарунком для вітчини від досьвідної української іміграції на землі Вашінґтона.

Дальше треба тої праці, аби українська іміграція в Злучених Державах піднесла грімкий голос в обороні рідного краю — **проти німецького поневоленя української народної републики і проти польських плянів на загарбанє західних українських провінцій, зокрема — Галичини, Буковини і Холмщини.**

Доси в сій справі дуже мало зроблено, а наші братя в старім краю вижидають, аби голос українських іміґрантів в Америці розніс ся по цілім сьвіті; аби його почули і приятелі і вороги нашого народу.

Се діло мусить сповнити Українська Рада при співучасти усього нашого загалу в Злучених Державах.

Як була яка недостача в акції У. Ради доси, то передівсім се, що доси загал не брав чинної участи в діяльности У. Ради.

Тепер мусить ся се змінити. Весь наш загал мусить стати разом з Українською Радою; мусить стати їй до помочи, щоби спільним ділом осягнути спільний успіх для загального добра України.

Тож ще раз кличемо до нашого загалу:

Будьмо усі готові до праці і до помочі рідному краєви на кождий поклик У. Ради.

Коли наш загал поможе Укр. Раді в її праці, то буде мати право ставити їй вимоги і домаганя; колиж вона сповняє своє діло, то має право ставити загалови вимоги і домаганя, — для справи рідного народу; для оборони його прав і свободи.

Н ю Й о р к, Н. Й., дня 24-го липня 1918.

ЗА УПРАВУ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ В АМЕРИЦІ:

Семен Ядловський, голова; **о. Володимир Сполітакевич**, І. заступник голови; **Петро Кузьмиха**, II. заступник голови; **о. Евген Бартіш**, рекордовий секретар; **о. Іван Рубинович**, фінансовий секретар; **Кость Кирчів**, касієр.

ПРОТОКОЛ З ЗАСІДАНЯ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ.

Річні збори Української Ради відбули ся дня 15. липня 1918 р. в Українськім Народнім Домі в Ню Йорку.

Ізза неприсутности предсідателя п. Кирилюк, містопредсідатель, отворив збори, витаючи представителів на збори. Сконстатовано, що представителями дієцезії були: оо. Н. Дмитрів, А. Павляк, В. Сполітакевич, Д. Хомяк, І. Захарко, Р. Залітач, П. Єзерський, Е. Бартіш, І. Теодорович і Е. Сидоряк. В імени дієцезії явив ся також яко гість Високопреподобний о. Адміністратор П. Понятишин. В імени Провидіня були: Г. Заячківський, о. І. Рубинович, І. Боросевич, П. Кирилюк, Е. Якубович і Д. Штогрин. Від У. Н. Союза: В. Гришко, О. Стеткевич, Р. Слободзян, С. Ядловський, А. Савка, К. Кирчів і Д. Андрейко. Від Згоди-Братств: М. Кисільовський і Ю. Хиляк. Від Народної Помочи: М. Хаврюк і П. Кузьмиха. Від редакцій В. Лотоцький і А. Цурковський.

Предсідателем зборів вибрано о. В. Сполітакевича, а секретарями о. І. Рубиновича і Р. Слободзяна. Сейчас приступлено до дневного порядку. Сконстатовано жаль ізза неприсутности предсідателя, який був перешкоджений.

Над справозданями екзекутиви розвинула ся широка дискусія. Найважнійші справозданя були секретаря фінансового і касієра. Робота Укр. Ради робила ся своїм порядком, мимо трудностий. Доходи У. Н. Ради були: $6.989.11, розходи $6.970.60, остало ся $18.51.

Українська Рада видала „Україну" Рудницького, яка коштувала $4.124.60. Крім сего приступлено до виданя журнала „Україна". Се видане коштувало Укр. Раду $2.900.74. Отже оба видавництва коштують У. Раду $7.025.34. Доходу покищо було $119.45. Видане обох сих праць не було обчислене на заробок, але на агітацію та інформоване чужої преси про нас. Свої однак повинні сі видавництва поперти. Гроші були в банку в Джерзи Сіти. Всі виплати були чеками.

Фінансовий секретар, о. Сидоряк, здав справоздане з „Українського Дня". Дохід з того дня був $53.189.32, розхід $5.447.38, остало ся $47.741.94. В розході почислено такі видатки, як: друки, відзнаки, пушки і т. д. Центральній Раді в Києві вислано $22.000, отже з „Українського Дня" лишило ся в банку $25.741.94.

Секретар рекордовий, Г. Заячківський, перечитав всі протоколи засідань, для лучшої евіденції роботи. Секції працювали, о скільки могли. Просьвітно-політична секція скликала зїзд журналістів. Шкільна секція працювала особисто, бо її справу взяли в свої руки дякоучителі, видаючи свій журнал і буквар. Редакційний комітет видав „Україну" і журнал і готовить ся до дальших видань. Контрольна комісія переглянула всі рахунки і книги і знайшла всьо в належнім порядку.

Над справозданями розвинула ся широка дискусія. Справозданя екзекутиви принято в цілости, з тим, що збори жадають справозданя предсідателя.

На внесенє С. Ядловського ухвалено перенести гроші „Українського Дня" на нововибраних тростісів. Для лучшого руху між народом ухвалено на внесенє С. Ядловського основувати місцеві комітети, які мають приєднувати членів до Української Ради і робити роботу, припоручену екзекутивою. Нема примусового податку, тільки добровільні збірки і дохід з розпродажи відзнак, книжок і т. п.

Справа політична представляєть ся у нас досить невідрадно. Рада не заявила отверто нашого становища супроти Америки. Тому на внесенє о. І. Рубиновича ухвалено видати маніфест льояльности і напятнувати поведенє Німеччини супроти України. Українці є вірні Америці, де знайшли захист. Правда, були доноси на нас до правительства, тому треба сі доноси опрокинути і напятнувати яко нікчемні.

Внесенє Ю. Хиляка в справі заклику до народу, щоби наші люди купували бонди свободи і щадничі марки, принято з одушевленем, з тою заміткою, щоби всьо нотовано в нашу користь. Ухвалено орґанізувати відділи пластунів (скавтів) по українських громадах.

Ухвалено вотум довіря урядови.

Приступлено до вибору нового уряду тайно. Виборча комісія складала ся з трох членів: о. Н. Дмитрів, І. Боросевич і Д. Штогрин.

До уряду війшли: С. Ядловський, предсідатель; о. В. Сполітакевич і П. Кузьмиха, заст. предсідателя; о. Е. Бартіш, секр. рек.; о. І. Рубинович, секр. фінансовий; К. Кирчів, касієр; о. П. Єзерський, М. Хаврюк, В. Гришко, Р. Слободзян, І. Боросевич і Ю. Хиляк, виділові. До контрольної комісії вибрані: А. Савка, о. А. Павляк і П. Кирилюк.

Відтак ухвалено ще отсі внесеня: 1) Змінити анґлійську назву Укр. Ради на: Ukrainian Council of America. 2) Українська преса в справах загально-народних слухає директив Укр. Ради. 3) Урядова адреса Укр. Ради є 520 E. 6th St., New York City. 4) Установити сталого урядника Укр. Ради, а таксамо інформаційне бюро у Вашінґтоні.

До президента Злучених Держав ухвалено вислати телеграму з заявою льояльности.

По вичерпаню денного порядку збори замкнено.

Ню Йорк Сіти, 15. липня 1918.

о. В. Сполітакевич, предс.
о. І. Рубинович, секр.
Роман Слободзян, секр.

СІНОКОСИ.

Вже чотири роки, як косять гармати;
Все те покосили, чим був сьвіт богатий.
Косять без упину, марнують майна;
Чи вжеж на тім сьвіті і Бога нема?
Все нам покосили — весь пахучий цьвіт,
По собі лишили лиш стогін калік.
Сиріт всюди повно, вдовиць без мужів,
Я мами полишились без своїх синів.
Плачу всюди повно і тяжка журба:
До того довела кайзерська війна.

Жаль і споминути ті давні часи,
Як мило бреніли у лузі коси.
Косарі веселі перекоси клали,
Дівчата з граблями красно їм співали,
А батько старенький тільки усміхав ся,
Що нині щасливий того дочекав ся.
Люди, не журіть ся! Вернесь давнина,
Кайзера не стане, скінчить ся війна.
Люд демократичний доведе кінця,
Все насильство здусить, стане свобода.

А. Тимчишин.

ПІД УВАГУ НАШІЙ СУСПІЛЬНОСТИ.

(Допись з Монессен, Па.).

Кождий, хто читає часописи, може легко переконати ся, якою важною річию є своя рідна преса. Бо ми знаємо, що інтереси нашого народу заступають вірно наші ґазети (а особливо часопись „Свобода").

Наші вороги хочуть нас знищити і тому їх ґазети є редаговані у ворожім до нас дусі. Такий чоловік, що читає чужі часописи, або ніяких, може легко схрунити ся.

Зате наша часопись „Свобода" пише те, що є найпотрібнійше для нашого народу, і вчить його, як треба жити, як бороти ся з ворогами, що діеть ся у широкім сьвіті, загалом усьо, що потрібно кождому робітникови знати. Дальше, ґазета нас орґанізує, бо тепер війна, а часопись всьо розвідаєть ся і напише так, аби чоловік не лише прочитав, але й ще добре зрозумів.

Тут ґодить ся признати, що просьвіта і народна сьвідомість зростає скоро серед народних мас, коли то кождий робітник передплачує і читає часопись, бо він вичитає в ній пожиточні статі і добрі поради, як жити у сьвіті.

Приміром, по чужих краях вже нема робітника, котрий не вмів би читати і не передплачував собі яку часопись: політичну, наукову або господарську. А в зимі то купують ще й такі часописи, які виходять щоденно. Тоді вечером або в неділю пополудни ґазда не йде до коршми на пиятику, лише скликує свою родину, або і сусідів (як я бачив у Німеччині), бере в руки часопись, читає голосно і розяснює всім, як що прийде незрозумілого. А як хочуть забавити ся ще трохи, то ґаздиня запарить чаю (ґербати) і пють собі з цитриною або з малиновим соком.

Молодіж робить вправи, або урядить якусь забаву чи гру, але без бійки і без горівки, або читають якусь книжку з цікавими пригодами.

Тож і ми, робітники Українці, пізнаймо вартість часописи і навчім ся вже раз з того користати. Тоді довідаємо ся, як нам жити, щоби нас ніхто не міг використувати. Приміром давно мав той право, хто мав добрий кулак, а тепер той, хто має добру голову. Мусимо застановити ся над тим, що тепер по давному не можна жити...

От наша часопись „Свобода" кілько літ вже виходить, а ще не може удержати ся з передплати. Чи другі народи так дбають про часописи, як ми? Кождий признасть нам, що ні!

Отже, товариші робітники, не робім собі шкоди, бо часопись — се добрий і вірний товариш, котрий в кождій хаті пригодить ся. Хто сьому не вірить, або сього не розуміє, сей колись переконаєть ся, але щоб не було запізно...

Що-ж нам робити? А от моя рада: **Хто з нас ще не є передплатником „Свободи", сей нехай її зараз запренумерує!** Чоловік, котрий не підпирає своєї рідної преси, кривдить себе самого і наносить шкоду свому власному народови.

Отже приєднуймо як найбільше нових читачів своїй народній газеті, а тоді будемо мати силу і повагу.

Іван Климашко.

ЛІТО.

Вийди в поле, на простори,
Глянь усюди навкруги:
Літо сипле пишні квіти
На пречудні луги.

Там жита красою повні
Мов ті филі в мори йдуть:
То зашепчуть, підіймуть ся,
То до долу припадуть.

І ліси, хорошо вбрані
В рясt зелений, там шумлять
Й начеб піснею якою
До життя людий манять.

Серце ние — волю чує,
То радіє, то болить,
Й до борні за лучшу долю
Огнем праведним горить.

Ярема Лірник.

Марко Скритий.

НА ЧУЖИНІ.

Ти, друже, нераз казав:
„Ми в дома не будем,
„Ми поїдемо у сьвіт
„Межи чужі люди...
„Забудемо за усіх,
„Добрих і лихих;
„За важке тутешне горе
„Там зазнаєм втіх..."

І ми рішились, покинули дім,
Звільнивши серце із тяжких пут;
Покинули всьо, що найдорозше,
А опинились аж тут, аж тут...
І тут блукаєм, блукаєм,
Шукаючи долі,
І так може згинем
На чужому полі...

В кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

ПОЛЬСЬКО-АВСТРІЙСЬКИЙ ТЕРОР В ХОЛМЩИНІ.

Польський напір на схід.

Від початку сьвітової війни польські політичні партії перли все до виміряної ціли: поширити як найбільше свій вплив на схід на кошт Українців.

В Галичині все старали ся здемаскувати український нарід, представляючи його, де лише можливо, як зрадників, з тою цілию, щоб захопити весь політичний вплив у свої руки.

В часі окупації Холмщини і західної Волині се польське „пертє на схід" прибрало ще більший розмір. Зараз з окупацією Холмщини австрійською армією встановлено в краю мілітарну адміністрацію, яка складала ся майже виключно з галицьких Поляків. Українських офіцирів, які позанимали були там деякі місця при адміністрації, одного по другім поусували.

Ставши отже сею дорогою панами ситуації, Поляки підприняли акцію польонізувати край.

Згадати треба, що холмський та волинський краї значно потерпіли від російських властий, які перед відступом своїх війск примусили майже все місцеве населенє евакувати та висилали їх в глибоку Росію. Рівночасно сі війска нищили всі міста і села по дорозі, куди відступали, щоби зменьшити українські місцеві елементи.

Інтересно замаркувати, що підчас відступу армії в 1915 р. уживано сеї системи знищеня лише в етнографічних границях України; Польська територія оставала ненарушена. Польські власти, вступаючи на українську територію для адміністрації в імя австрійського правительства, застали землю управлену, але села були порожні, бо мешканці, як сказано висше, були змушені їх покинути. Поляки опісля зорганізували на велику скалю кольонізацію краю своїми селянами, мазурами.

Австрійці знова, з другої сторони, робили тесаме, коли були змушені відступати „зі стратегічних зглядів", з населенєм українським і відсилали бідних в глибоку Польщу. Такою дорогою одні і другі повипихали з рідної землі около сто тисяч Українців.

Ще і тепер сі нещасливі українські селяни голі і босі блукають по Польщі та Білоруси, де криють ся по лісах або в яких холодних бараках. Тисячі з них погибли на ріжні хороби.

Ніхто не займав ся ними і хоч заключено вже мир, власти не позволяють сим нещасливим українським селянам-вигнанцям вертати ся до своєї рідної землї. Причиною сего є, що австро-польські власти боять ся зміцненя в холмськім краю українського елементу, чим думають уникнути виборів, або плебісциту, які, коли би були припущені, доказали би виразно національність населеня та його симпатії. Полишені поля, після переходу Москалів і Австрійців, військова адміністрація, складаюча ся, як зазначено передше, з польських шовіністів, віддала польським кольоністам. В дійсности деяким з українських збігців удало ся повернути до рідного села, та нові „властителї" не впускають їх, не хотять звернути їм їх добра, а кажуть, що їм се дано польськими властями, і відправляють бідних, коли хочуть землї, іти собі дальше. Річ отже очевидна, що ся адміністрація не дасть жадної помочи нещасливим українським збігцям, коли вони і повернуть колись до свого добра.

Крім кольонізації землї Поляки всіми способами старають ся опанувати школу і церкву, словом — захопити область культурну і національну. Від самого початку австрійської окупації адміністративний уряд закладав польські школ і, забираючи на се мешкальні доми православного духовенства. В кождій школї знайдете таку напись: „Польська школа", з білим орлом. Українську мову р адміністрації скасовано. **До сеї пори нема вже в цілім краю Холмщини однісінької школи української.**

Всї заходи отворити хоч по одній українській школї в Холмі, Грубешові, Козлові та Томашові унеможливлено. Що більше, австрійська адміністрація, котра одобрила точку угоди мирової, якою Холмщину звернено Україні, відповіла: „Хочете української школи, то удавайте ся до польської королївської Ради у Варшаві".

В додатку до того всего людям, які підписують домаганя своєї школи, ставлять такі нечувані перешкоди, що люди часто боять ся підписувати ся.

По всіх селах власти понастановляли головами Поляків і то в більшій части зайдів. Всї свої сили Поляки сконцентрували, щоби за всяку ціну спольонізувати Холмщину.

Всї польські партії, як імперіялїстичні так і соціялїстичні, без вимки, завязують в тій цїли сотки організацій. З усіх усюдів згромаджують гроші, міліони корон, на польонізацію сего краю, та щоби випхати український елємент поза ріку Буг.

Край заляли тисячами таких організацій, попираних австрійською адміністрацією, яка лише то й робить, що їм помагає. Українцям же не дозволено там зорганізувати хоть би одного товариства економічного або просьвітного.

Польські національні організації „Пехур", „Польська Організация", „Страж Кресова", „Видзял Народови" (з філіями в Люблині, Холмі, Замостю і Красноставі), „Коло Польскего Стронніцтва Людовего", „Польска Мацеж Школьна", „Університет Людови" і нині є в руках крайних шовіністів, які й не думають нічого, лише про боротьбу проти Українців.

Польські економічні організації, такі як: „Кулка Рольнїче", „Польскі Звйонзек Гандльови Земі Хелмскей", „Лїга Кобет" і другі тим подібні, мають в кождім, хоч би малім селї комітет, призначений помагати своїм членам, за всяку ціну не допускати, перешкаджати Українцям в закладаню подібних організацій.

По містах, а навіть по селах, сі організації слідять за тим, аби кождий Поляк ставив над своїми дверима напись сими словами: „Тут живе родина польська". Мешканців, які не мали би такої написи, переслїдують.

Як доносить „Нова Рада", Поляки уряджували в днях 10. і 12. марта сего року по цїлім холмськім краю ніч св. Вартоломея, себто різню на всіх головнійших українських патріотів, на чиїх домах не було висше наведеної „польскосці". Українське населене, находяче ся в скрутнім положеню, було змушене благати в команданта німецької армії, генерала Лїнсінгена, захисту, що він, хоч не дуже радо, зробив, арештуючи кількох польських головних провідників, і сим способом унеможливив сю майбутню різню Українців.

Справи церковні мають ся не красше. Попи православні, по найбільшій части обруситслї, забрали ся разом з російською армією, а тих православних сьвящеників, котрі симпатизували з Українцями та остали в краю, австрійські власти взяли на Угорщину і там інтернували.

Населенє жиє від чотирох лїт без сьвящеників, без церков. Церкви по найбільшій части знищені, а решта, які остали ся, то позамикані. Дїти не хрещені, а молодїж побирає ся без шлюбів.

Населенє, яке ще не забуло своєї грецько-католицької релїгії (скасованої царським правительством в роцї 1875), кількома наворотами домагало ся дістати грецько-католицьких сьвящеників з Галичини, та австрійська адміністрація сему відмовила і замісць грецько-католицьких спровадила тузїн православних попів, Румунів по народности, з котрими однак населенє не хотїло нічого мати до дїла.

Львівський митрополит граф Андрій Шептицький робив енергічні стараня, щоби уможливити пропаганду унії між селянством, та всї його заходи були даремні. Навіть новоіменований епископ Боцян приїздив був в осени 1917 р. до Люблина, щоби позволити хоч кільком українським сьвященикам служити богослуженя в краю холмськім, та власти польські стали і проти сего.

Генерал Ліпощак, австрійський губернатор для Холмщини, заборонив українським грецько-католицьким військовим сьвященикам в марті 1918 р. сповняти яку-б то не було релїгійну услугу українському цивільному населеню.

Військові власти заборонили рівнож українському епископови осідати в місті Холмі.

Ся політика, на перший погляд незрозуміла для католиків, є мимо всего того проста. Польські власти хотять за всяку ціну, щоби православне українське населене Холмщини приняло сею дорогою римо-католицизм, а рівночасно польський католицизм. Бо від соток лїт в сих краях бути католиком, значить бути Поляком.

В своїх змаганях спольонізувати український нарід Поляки уживають средств, проти яких так по цїлім сьвітї лямeнтували на Москалїв за московщене польського населеня.

Примiром славну бібліотеку духовну, власність монахів оо. Василіян, Українців, в Холмі, яка містить 60 тисяч примірників, Поляки забрали силою часть до Люблина, а решту до Варшави, мимо протестів та мольб епископа Боцяна, так що Холм остав ся без сеї важної культурної інституції.

Польський духовний адміністратор на свою руку знов заборонив Українцям греко-католикам говорити рідною мовою в родині, в дома, страшучи та загрожуючи нещасне українське населене муками в чистилищи і в пеклї, діявольськими муками, скоро вони відважилиб ся остати Українцями.

Мимо того, що мирова берестейська угода привернула назад Холм до України, польська королївська Рада у Варшаві зарядила приготованя до перепроваджeня виборів і впровадила силою польські трибунали.

Та не лише в сей спосіб знущають ся над українським народом. Остає ще не один факт не опублікований і сьвітови не знаний.

В українських часописях у Галичині австрійську цензуру мають в своїх руках і порядкують нею, як самі хотять, Поляки і конфіскують всї вісти, які зважують ся писати правду про польську господарку на Холмщині, себто про їх насильства — терор.

Примiром, крім польської адміністрації і ріжних національних організацій, вони мають по всій Холмщині (де вони не мають!) серію тайних організацій, задачею яких є буквально тероризувати населене, нищити огнем і мечем український елемент, який ще остав ся. Тероризують без милосердя ночами і тайно.

Сотки українських патріотів по селах впали жертвою польської ненависти. Одинокою виною Українців було домагане своїх шкіл та своїх сьвящеників. Що найсумнійше, то се, що злочинців судівництво не переслідує. Австрійська адміністрація та польські організації закривають сліди своєї розбишацької роботи.

Польські організації не хотять за всяку ціну, щоби виновників карати, бо вони „працюють" для публичного добра і для більшої слави Польщі.

В Швайцарії, в сім краю свободи, не можуть йнти віри сим страшним вістям. Тимчасом все отсе, що пишемо, правда. Кореспонденти, які доносять про сей терор, були всего того наочними сьвідками.

Поляки виробляють неможливі річи, аби лише „доказати", що Холмщина є чисто польська, та щоби приготовити терен до „свобідного" плебісциту. Си однак їх тактика мати-ме діаметрально противний наслідок. Вони сим стягнуть на себе ненависть всіх Українців. Година мук виб'є одного дня і польський нарід сам осудить погані вчинки сих загорільців, котрі в очи двайцятому столїтю хотять послугувати ся методами часів інквізиції.

(„L'Ukraine").

Треба невичайних заходів, аби витягнути чоловіка з клопоту, в який його втягнула маленька дурниця.

Любов може впоїти чоловіка, але женитьба витверезить його.

ДОПИСИ.

З DETROIT. MICH.

Сьвятковане Дня Независимости і поклик на віче.

Дня 4. липня с. р. взяли участь в маніфестаційнім поході всі українські братства, товариства і парохія як з Дітройт, так і з Гемтрамк. Хотяй не було часу, щоби приготовитись добре, то все таки похід випав гарно, за що Американці наділили нас грімкими оплесками. У поході на самім переді ішов відділ козаків в українських народних строях, відтак несено три прапори: по боках два американські, а в середині український. За ними йшла банда. За бандою ішов комітет, а за ним чотири дівчини по однім боці в українських строях несли американський прапор, а чотири дівчини по другім боці в американських строях (яко норзки) несли український прапор, на котрім виднів червоний хрест. За ними ступав відділ дівчат в українських строях і відділ жіночий. Відтак слідували братства, товариства і парохії з прапорами, лентами, відзнаками і з відповідними написями. Між ними ішли два українські сьвященики: оо. Валентин Балог і Михайло Ґурянський. Підчас походу люди кидали гроші на прапори Червоного Хреста, і після обчисленя прийшло $122.00 на Червоний Хрест.

По поході всі Українці удали ся на віче до „Української Хати", де ухвалили резолюції, в котрих містило ся 250 слів, і тогосамого дня по підписаню комітетом вислано їх телеґрафічно до президента Вілсона.

По ухвалі резолюцій вічевики постановили, щоби тойсам комітет постарав ся о друге велике народне українське віче в Дітройт, аби всіх Українців і Українок зґуртувати в одну велику народну громаду, котра могла би приносити здорові овочі як для Америки так і для рідного краю. На сім вічу має вибрати ся комітет, котрий би мав працювати над сим.

Комітет маніфестаційний повідомляє всіх панів делеґатів братств, товариств і парохій, що **народне українське віче відбудеть ся в неділю, дня 28. липня с. р., о годині 3-тій пополудни, в „Українській Хаті" при улици Ґрейлінґ.** Тому просимо панів делеґатів, аби повідомили свої відділи, щоб в той день здержались від всяких товариських забав, а прибули всі на се віче. Рівнож просимо всіх Українців і Українок міста Дітройт, Гемтрамк і околиці, щоб кождий і кожда взяли собі се за сьвятий обовязок прийти на віче і висказати перед Америкою і перед сьвітом, що нам, Українцям, належить ся мати вільну, независиму демократичну державу. На вічу буде говорити 5 бесідників: Тома Польовий, о. Михайло Ґурянський, Ю. Павчак, Т. Починок і Т. Підгайний. На сім вічу комітет маніфестаційний здасть своє справоздане. Два хори відспівають народні пісні під проводом п. Андрія Стисловського і п. Дмитра Атаманця. **Вступ на віче вільний.**

ЗА КОМІТЕТ:

Тома Польовий, предс.;
Мих. Лотоцький, кас.;
Тома Починок, секр.

З SHAMOKIN. PA.

День Независимости в Шамокін.

Приготовання шамокінських Українців до належного відсьвяткованя Дня Независимости увінчали ся прегарним успіхом. Українці творили одну з найкрасших чужинецьких груп, що брали участь в торжестві.

О годині 8-мій рано зібрали ся братства, товариства і шкільна дітвора коло церкви, а о годині 8.30 похід рушив.

Похід провадив п. А. Шаршонь, відтак слідували: Українська Банда, шкільна дітвора, сестрицтво св. Анни, братство св. Петра і Павла, бр св. Кирила і Методія, бр св. Михаїла. бр. св. Димитрія і тов. ім. Т. Шевченка. До удержаня порядку в поході були призначені: панна Оля Вишньовська, І. Янкович, І. Новак, Д. Вислоцький і М. Сметана.

Похід випав надзвичайно добре. Де лише показались Українці з своєю власною, добре знаною вже Американцям Бандою, там оплескам не було кінця. Цікавість була велика, особливо тоді, як публика побачила споре число (близко 200 шкільних діточок. Гарне враждіне на Американців зробило також сестрицтво св. Анни, якого члениці (чотири дівчата) несли звіздистий американський прапор, а дальше братства і товариства, за що оплескам не було кінця. Хотяй і инші народности маширували попереду нас, то таки Українцям плескано найгучнійше.

В означенім місци похід розвязавсь, а кождий вдоволений з торжества удав ся до парку, де був устроєний в той день пікнік.

На пікніку Українці устроїли собі маленьке віче, а бесідниками були: п. І. Ґлова, п. А. Шаршонь, п. М. Сметана і п. Стремба з Маганой Сіти.

Від кількох літ я мав нагоду пізнати, що між тою так здоровою громадою нема иншого як одно щире серце, одна думка. Коли де покажеть ся потреба спільної акції, так тут ні одного не бракне, щоб спільною працею дійти до ціли.

О, коби Бог дав, аби по всіх наших українських громадах був такий гаразд, як в Шамокін.

Гість.

З EASTON. PA.

Сьвятковане Дня Независимости в Савт Бетлегем, Па.

Коли я прочитав у „Свободі" оголошене, як бетлегемські Українці пририхтовують ся до сьвяткованя независимости Зл. Держав, то за всяку ціну постановив я собі відвідати Бетлегем і побачити, як Бетлегемці потрафлять устроїти маніфестацію.

Я вправді не бачив, як маніфестація розпочала ся, але зате я бачив цілу маніфестацію від початку аж до кінця, як ішла четвертою улицею на означене місце, де кожда народність мала висловити льояльність Злученим Державам.

Парада випала надзвичайно гарно і бетлегемські Українці можуть бути горді, що своїм численним виступом показали перед чужинцями свою силу і сьвідомість. Хоч в маніфестаційнім поході брали участь Американці і другі національности, то жадна ґрупа не була так обильно оплескувана, як Українці.

Маніфестаційний похід Українців відбував ся в такім порядку: Попереду йшли діти з написю, що тисячі Українців на французькім фронті борють ся проти Німеччини за свободу. За дітьми слідували женщини — половина в звичайних строях, а половина в народних. За женщинами слідували три прапори: два американські а один український. Відтак ступали мущини в козацьких строях, братство св. Димитрія (відділ У. Н. С.), братство св. Йосафата (відділ Провидінія), а позаду парафіяни.

Дійсно, серце радувало ся мені, бо я ще такого походу не бачив, а душа моя, і кождого щирого Українця, рвала ся геть далеко, за море, у свою рідну вітчину, на нашу любу Україну, і лучила ся зі своїми братами, котрі борють ся за тусаму независимість, яку ми нині сьвяткуємо.

Всі бетлегемські Українці брали участь в маніфестації, тільки члени Української Федерації Соціялістичної Партії відмовили ся від походу. Мимо того, що вся іміграція в Злучених Державах відбувала маніфестацію в честь демократизму, ті люди, що голосять демократизм, відказали ся від него.

Отже Бетлегемці показали, що люблять свою рідну Україну, і що готові пожертвувати, що їм найдорозше, аби тільки здавити ворога демократизму — шваба і австро-мадярський мілітаризм.

По маніфестації всі Українці зійшли ся до галі церковної і там радости не було кінця. По сім члени бр. св. Димитрія і бр. св. Йосафата зійшли ся до Дмитра Підгайного і там забавляли ся до пізної ночи. Музика відограла кілька українських пісень, а на відході український гимн „Ще не вмерла Україна". Коли вже було пізно, я хотів їхати до дому, але члени бр. св. Димитрія жадним способом не хотіли мене пустити і кождий питав ся по кілька разів, як мені їх сьвято сподобало ся. Я кождому не міг відповісти, але я заявив, що сам не знаю, чи то було на яві, чи мені снило ся — так мені було приємно і легко на души. Я дуже жалував, що ще кого зі своїх знакомих в Істон не взяв з собою до Савт Бетлегем.

Член 137 від. У. Н. С.

УКРАЇНСЬКЕ ЖІНОЦТВО В ГАЛИЧИНІ.

Союз галицького українського жіноцтва видав відозву, в якій скликає на день 20. мая 1918 р. у Львові великий жіночий конґрес.

Вже чотири роки тягнеть ся війна — каже відозва — і українське жіноцтво сповняє свій обовязок супроти нашого народу. Мимо браку орґанізації ми зробили все, що було в нашій силі. Тепер, коли канони перестали греміти по наших селах, нас жде величезна праця, а се відбудовувати, відновлювати від самого дна суспільне і культурне житє нашого нещасного народу. Мусимо створити сильну орґанізацію, випрацювати загальний плян своєї праці, щоби змогти виконати наш народний обовязок та щоби наші щирі заходи принесли овочі у всіх областях житя нашого рідного народу.

В конґресі сім возьмуть участь делеґатки зі всіх сіл і всіх товариств економічних, суспільних та просьвітних, як рівнож жінки наших сьвящеників, які з посьвятою працюють тепер між селянством.

Сподівають ся також делеґацій з ріжних жіночих кружків, з міст та місточок, без огляду на стан чи клясу. Вість про сей величний Зізд, який зможе зробити в дійсности для добра нашого народу дуже богато, вельми потішаюча.

Конґрес зібрав ся в сали „Бесіди", а проводила пані Макарушка, голова „Союза Українок". Відчити дали слідуючі: пані Баран — про жіночі орґанізації на Україні; пані Блайкалевич — про економічну жіночу орґанізацію, і пані Целевич — про ролю інтелектуальних сил по селах підчас війни. Відчити викликали живі і корисні дискусії.

Між принятими резолюціями були слідуючі:

Домагане, щоби жіноцтво взяло найживійшу участь в курсах, які зорґанізував „Економічний синдикат", „Сільський Господар", що мають відбути ся від 10. до 15. червня.

Урядити ряд лектур для учениць ліцеїв дівочих, учительських семинарів та університетів в ціли сконсолідованя своєї праці між селянством.

Поширювати енерґічно ідею своєї орґанізації та її завдане, в пресі і через висланe делеґаток з „Жіночого Союза" на провінцію, щоби піддати нові ідеї льокальним комітетам.

Резолюції сего конґресу в справі недавних подій на Україні австрійська цензура сконфіскувала у львівських часописях.

Брутальний чоловік повинен бути орнаментом у трупарни.

Коли женщина виглядає добре, то вона не потребує добре виглядати.

Лучаєть ся деколи, що чоловік годить ся з тобою, бо твої арґументи вже умучили його.

Одинокий клопіт з перешкодами є той, що вони є все на дорозі.

ЩО ДОБРЕ, те само хвалить ся. Тому „Свобода" ніяк не може хвалити сама себе, бо декто сейчас подумав би: „Хвали мене роте, бо тя роздеру". Але найліпше сьвідоцтво „Свободі" дають її читачі. Хто раз почав передплачувати свою ґазету, той вже її не кидає.

ВОЄННІ ВІСТИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 24, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

(Продовжене зі стор. 1-шої).

В РОСІЇ.

Цар Николай не був ніколи героєм у своїй державі, його вважали все слабим і лихим матеріялом на володаря, але загально припускають, що він мав добрі наміри, які через свою нерішучість він не був всилі перевести.

„Замордоване Николая, — пише „Дейли Телеґраф" — було злочином боягузів, яких осудить цілий сьвіт, — безсоромним надужитєм власти людьми, які боять ся щораз більше змагаючої ся сьвідомости російського народу. Найбільшим блудом царя були нестійність в гадках і брак моральної рішучости".

Пригадуючи заходи царя в справі скликаня мирової конференції в Газі і утвореня думи, заявляє часопись, що за його панованя Росія зробила більший крок в напрямі поступу ніж за часів панованя котрогонебудь иншого царя.

„Дейли Мейл", згадуючи мирову конференцію в Газі і утворене думи, признає, що найбільшою хибою замордованого царя була його слаба воля. Часопись кінчить згадку словами:

„Він був нещасливий малий цар. Його житє і смерть є зарівно гідні пожалування".

Хіни візьмуть участь в оружній інтервенції.

ПРИСТАНЬ НА ТИХІМ ОКЕАНІ, 23. липня. — Американський посол в Хінах, П. С. Райнш, який прибув зі сходу до американської пристани, заявляє, що настрій серед загалу в Хінах є за співучастию Хін у спільній інтервенції аліянтів на Сибіри.

Причиною, що Хіни, які виповіли Німеччині війну, доси не брали чинної участи у великій війні, є постійні заворушеня в Хінах та політична борoть між полудневими і північними Хінами.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 24, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Ґінденбурґ від пів року хорий.

ЛОНДОН, 23. липня. — Телеґрами з ріжних жерел доносять, що ґен. Ґінденбурґ є вже від початку року так хорий, що не може брати участи у військових справах.

Ґінденбурґ брав лише кілька разів участь в цісарських принятях. Вісти подають, що він є так ослаблений, що навіть говорене його мучить. Він має перебувати тепер в Гановері.

Члени ґенерального штабу зрівнані з міністрами.

АМСТЕРДАМ, 23. липня. — Цісар признав членам ґенерального штабу ранґу на рівні з міністрами. В наслідок того члени ґенерального штабу позістають під особистим наглядом цісаря.

В РУМУНІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 24, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Парлямент рішив перевести слідство проти членів бувшого кабінету.

БУКАРЕШТ, 19. липня. — Палата послів ухвалила перевести слідство проти членів кабінету Братіяна, який урядував в часі, коли Румунія виступила до війни.

ОДНА З ТИСЯЧІ.

Перед судом присяжних станула женщина около 30-літна. Одяг її був цілий і чистий, а лице бліде і винужділе. Ввійшла вона до салі розправ слабим кроком, несучи на руках малу висохлу дитину. З трудностию держалась на ногах, споглядаючи тривожним зором на судіїв.

— Можете собі сісти — відізвав ся предсідатель, а убога женщина зробила се з поспіхом, вдячна за таке добродійство.

Предсідатель суду отворив акт обжалованя і зачав:

— Чи ви є Людвіка Ельберс?

— Так, пане предсідатель.

— Ви є оскаржені, що минувшого тижня в середу вечером ви війшли до европейської каварні і просили там о милостиню. Що можете сказати на своє оправдане?

— Нічого.

— Признаєте ся до жебраня?

— Так.

— Отже не маєте нічого до говореня на свою оборону?

Обжалована спустила голову і заплакала.

— Нічого се мені і так не поможе — шепнула.

— Не треба тратити відваги — відказав на се предсідатель добротливо — скажіть отверто судіям, що вас спонукало до переступленя закона; се може вам вийти ще на добре...

— Чоловік мій полишив мене пів року тому назад, а я сама мусіла працювати на свої діти. Старше померло з голоду, а се, що маю на руках, не довго буде мучити ся. По цілих днях і тижнях я старалась о роботу, але надармо; я хотіла позістати чесною, а думка про голодову смерть зовсім не була мені страшною; але коли не їсть ся через кілька днів, то нічого не відчуваєть ся і я думаю, що смерть не є такою прикрою, як здаєть ся. Однак моя дитина... бідна моя дитина!... І знова я шукала за зарібком. Нарешті приняли мене в однім маґазині дамських строїв до шитя. Я шила що дня від шестої рано до дванайцятої в ночи, а часто до першої або другої.

— А скільки заробляли ви там денно? — запитав судія з живим занятем.

— Як ішло добре, то 60 феніків (4 феніки вартує один цент), а звичайно то тільки 50, або навіть 25 феніків. Дам вам адресу сего маґазину; зрештою може се посьвідчити кожда зі сто робітниць, які там працюють.

В переслуханю розправи зайшла перерва.

Судії споглядали на себе. Один з присяжних судіїв відізвав ся з тиха до другого:

— Чи властиво на сій лаві обжалованих не повинен би сидіти сам властитель, замісць його робітниці.

На даний знак предсідателя женщина зачала говорити дальше:

— З тих 50 до 60 феніків я оплачувала щоденну їду, мешкане, сьвітло і убране; окрім сего до шитя я мусіла сама купувати нитки в маґазині, де вони були три рази дорозші ніж деинде.

Зачала плакати.

— Бути може, що мені було би ліпше поводило ся, як би я була посьвятила свою чесноту і добре імя; панове з того маґазину робили мені всякі обітниці, однак ліпше вмерти з голоду з честию, ніж мати достатки, а заразом стратити честь.

За хвилину говорила дальше:

— Перед тижнем виповіли мені місце; на вколішках просила я властителя, аби мені дав роботу, хоч би за 30 феніків; однак безуспішно. Тепер кажуть, що властитель виїхав до своєї маєтности.

— Отже від тижня не маєте жадного зарібку? — запитав предсідатель.

— Так, але що я не могла спокійно глядіти на се, як моя дитина гине з голоду, а мій чоловік є таким несумлінним, що нас полишив, то пораз перший в житю я пішла жебрати — говорила зломаним голосом — і колиб той пан дав мені 20 феніків, замісць видати мене поліції, я булаб уратована!

Між присяжними судіями повстало заворушене.

Се кличе до неба о пімсту! Що за нелюдський, варварський поступок!

Але акт обжалованя йшов дальше своїм трибом. Судія, яко сторож закона, не міг увинити обжалованої. Жебрала, отже є винуватою. Судії присяжні нараджували ся і оголосили вирок, засуджуючи пані Л. Ельберс на 3 марки грив-ни, або один день арешту.

— Є се найлекша кара, — додав предсідатель — але так нам наказує закон.

Женщина сказала з плачем:

— Дякую панам щиро — і хотіла відійти. Але предсідатель сказав голосно:

— Жебране є законом заборонене, однак даване ні. Прошу прийти близше, пані Ельберс.

Коли Ельберс станула перед ним, він дав їй банкнот на 10 марок і сказав зворушаючим голосом:

— Маєте тут дещо гроша; заплатіть судову кару і купіть собі дещо до їди.

Бідна женщина не вірила власним ушам і очам і винужділе її лице засяяло радостию.

За примірoм предсідателя пішли й инші: судії присяжні, прокуратор, а навіть писарі нагородили її, чим могли. Инші то були серця, ніж тамтого капіталіста-фабриканта.

Щаслива женщина не могла вже нічого промовити; плакала лише і кланяючи ся, вийшла з салі судової з тиха повторяючи: „Боже заплати вам"...

ПОМОЖІМ ЗЛУЧЕНИМ ДЕРЖАВАМ ВИГРАТИ ВІЙНУ.

Тисячи Українців служать нині в армії Злучених Держав, сотки з них находять ся вже на поли бою у Франції, а многі лягли вже у боротьбі за свободу сьвіта. На сторінках історії боротьби правди з несправедливостию їх імена будуть записані золотими буквами, бо лягли вони за сьвітову справу, а також за справу українську. Вони лягли у боротьбі проти Німеччини, яка мордує нині мирне і свободолюбне населене України; лягли, аби визволити рідний нарід з рук тих, які скинули демократичну Українську Центральну Раду, а осадовили ся самі.

Другі тисячі остали ся тут, у Злучених Державах. На них спадає инший обовязок. Злучені Держави для виграня війни потребують гроший. Ті гроші мусять бути.

Українські іміґранти у Злучених Державах памятають ту страшну нужду, перед якою вони мусіли втікати з рідного краю за море шукати для себе куска хліба. Та нужда не щезне, коли в австрійській державі не найдуть величезні і ґрунтовні зміни. Не щезне та нужда, коли в Австрії не переведеть ся аґрарних реформ, коли не відберуть від панів землю і не дадуть селянам. Се знова не наступить, коли Австрії не буде грозити сильний заграничний ворог. Тим ворогом може бути лише одинока армія Злучених Держав. Коли Австрія і її союзники побачуть, що перед ними стоїть гроза, вона задоволить домагання поневолених народів.

І тому, ради власного добра українські іміґранти повинні помагати Злученим Державам виграти сю велику і рішаючу у справах цілого сьвіта війну. Ради власного добра ми мусимо помагати Злученим Державам виграти війну, бо тоді Австрія мусить віддати східну Галичину і Буковину українській републиці. Чим жеж найкрасше поможемо Злученим Державам? А тим, що коли не їдемо на фронт, то попираймо гих, що вже є на фронті. Купуймо воєнно-щадничі марки (War Saving Stamps)!

Нерозсудний чоловік не буде ніколи щасливим.

Деколи є ліпше одержати чесну згадку ніж першу нагороду.

Наш погляд на якусь справу залежить від того, чи ми є інтересовані чи неінтересовані в тій справі.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє своїх членів, що місячний мітинґ відбудеть ся сеї неділі, то є дня 28. липня, зараз по Службі Божій, в галі церковній на долі. Просить ся членів, аби явили ся на мітинґ, бо є важні справи до полагодженя. Контрольна комісия має обовязок довінчити обрахунок книжок. — І. М. Василків, предс.; В. Горийовський, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

КОНКУРС.

Галицька гр.-кат. парохія в Hazleton, Pa., шукує дякоучителя сейчас. Услівя: Має основати і провадити церковний хор, устроювати театральні представленя і провадити парохіяльну школу 2 год. денно. Платня: 55 дол. місячно (аматорський кружок буде докладати пізнійше 5 дол.), помешкане, сьвітло і церковні доходи. Голоситись на адресу: REV. JOHN PEKULA, 302. E. Beech St., Hazleton, Pa. 88-97

Пошукую своєї сестри ТАНЬКИ ШОСТАК з дому Тейка, з села Кулашне, повіт Сянік. Перед пів роком перебувала в Сементон, Па., а тепер має перебувати в Перт Амбой, Н. Дж. Хто би о ній знав або вона сама, прошу зголоситись на адресу: KSENKA TEYKA, Box 34, Evansville, Pa. 86-88

ПОШУКУЮ господині Українки, в середнім віці, може бути з одною дитиною, котра би вміла провадити господарку. Голоситись на адресу: DMITRO KOLODIY, Box 96, Port Richmond, Va. (Westpoint, Va.). 88-90

Пошукую ОНУФРА РИЖАКА з села Медика, пов. Перемишль. Перед кількома роками перебував в ній-Йорськім стейті. Хто би о нім знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: WASYL PIWOWAR, 670 Grand St., Jersey City, N. J. 87-89

ДО ВИНАЙМУ в місті Ню Йорк, під ч. 169 Евеню С. штор і мешкане позаді, відповідний на гросерню або инший бизнес. Много Українців мешкає в сусідних будинках. Голоситись до надзирателя дому або до: Miss A. Backhaus, Box 81, Sea Cliff, L. I., N. Y. 87-89

ДО ВИНАЙМУ мешкана в місті Ню Йорк, під ч. 165-169 Евеню С. з двох і трох обширних кімнат, від $8.50 до $12.50. Голоситись до надзирателя домів або до: Miss A. Backhaus, Box 81, Sea Cliff, L. I., N. Y. 87-92

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Повідомлене.

В Ельберті, повіт Бальдвін, Алабама, над заливом, заложено українську кольонію. Як лише ще кілька людий закупить землю, сейчас будує ся церква, школа і заложить ся свої штори. Кождий український фармер буде тут чути ся як в дома. Тут є здоровий клімат, сьвіжий воздух, чиста, мягка вода, урожайна земля, близько маркет. Два до три рази в році жнива. Найліпша околиця на загальну фармерку і годівлю худоби. Дохід з акра від $75.00 до $250.00 річно. Вільна їзда для купуючого 10, 20, 40 і більше акрів. Пишіть до: 87-112

HRYHORIY KURDYDYK, 216 E. 83rd St., New York City,
або
HENRY C. BARTLING, 911 Hartford Bldg., Chicago, Ill.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

„Січові Вісти".

Вчера до нашої редакції наспіло 1-ше число „Січових Вістий", видаваних в Ню Йорку раз на місяць, коштом і заходом Січової Орґанїзації Українців у Злучених Державах. Новий журнал присьвячений січовим справам, просьвіті і науці. — „Січові Вісти" виходять на 16 сторін друку, формат вісімки.

У вступній статї „Січових Вістий" читаємо: Щоб як слід оживити січовий рух в Америці, приступаємо до видавництва „Січових Вістий". Не висуваємо ніякої політичної програми, не опираємо ся на вузко-партійнім становищи. Наша ціль: виховати українську молодіж обох полів, а вихованє те буде йти таким шляхом, що рівночасно звертатиме уваґу на розвій фізичних сил та на розвій молодих умів — відповідною лїтературою, відчитами і т. п. Характер сього вихованя строго патріотичний. Коли наша молодіж буде належно осьвічена, тоді піде такими політичними шляхами, які найкраще причинять ся для добра цілого народу. „В здоровому тілї здорова душа." Коли наші фізичні сили будуть виробляти ся спільними вправами, тоді і наші уми будуть баґнути праці і науки. Тоді позбудемо ся тисячий хиб, які впадають в очи, коли глянути на житє нашої молодіжи. Тоді збережемо нашу молодіж від тисячий небезпек, від знидіня, від деморалїзації, а, що найважнїйше, збережемо її для України. Шлемо між Вас перше число „Січових Вістий". Нехай отсей наш журнал стане серцем житя нашої молодіжи. Нехай держить нас зєднаних в одну сімю, нехай веде нас все вперед до поступу, до всього, що високе і величезне. Нехай живе та нехай служить на славу і добро цілого нашого народу. Висилаємо до Вас отсе перше число „Січвих Вістий" і кличемо: Вступайте громадно до Січової Орґанїзації! Закладайте по всіх усюдах січові відділи! Єднайте ся, працюйте, учіть ся! Від сього залежить наша будучність!"

Передплата на „Січові Вісти" виносить у Злучених Державах і Канаді $1.00 річно, а 60 центів на пів року. Адреса:

"SITCHOVI VISTY",
34 E. 7th St., New York City.

В чім лежить провина „Робітника"

Клївлендські ґазети подають, що провина „Робітника", якого оскаржено о нарушенє закона про торговлю з ворогом, о нарушенє закона про шпиґунство і о нарушенє закона про примусову військову службу, лежить в отсих словах, сказаних в „Робітнику" з 1-го мая 1918 року: „Перший Май повинен для нас бути днем боротьби і революційного протесту проти капіталїстів і їх заступників; буря бунтарського духа повинна охопити цілий пролетаріят, а вороги свободи і справедливости повинні в день 1-го мая увидїти свою загибель, яко кляса. Вони повинні зобачити ту будучу небезпеку, яка їм грозить з рук революційного пролетаріяту, котрий стараєть ся і мусить силою розірвати ті кайдани полїтичної, економічної і духової неволї. В день першого мая хай роздають ся могутним тоном кличі: Хай жиє соціялїзм. Долів капіталїзм. Хай жиє соціяльна революция." Обжаловано отже „Робітника", що підчас війни, яка провадить ся за побіду над німецькою автократією, він взивав нарід до суспільної революції. — „Робітник" вже від кількох днів не приходить до нашої редакції.

Муней згине, як ґубернатор не помилує його.

Тома Муней, робітник у Сан Франціско, засуджений на кару смерти за майбутну участь у підложеню бомби, яка убила і ранила кількох осіб, буде страчений 23. серпня, як лише ґубернатор Стефенс не помилує його. Найвисший суд в Калїфорнії відкинув просьбу Мунея о поновний процес.

Каже, що за 700 долярів на місяць не можна вижити.

Юстина М. Ондерґіл, жінка богатого купця в Ню Йорку, внесла на свого чоловіка скарґу до суду і просить о розвід, бо чоловік не дає їй належного удержаня. Вона каже, що колись він давав їй 30.000 долярів річно, а тепер лише 700 долярів місячно, з чого вона не може удержати себе і двоє дїтий...

Молоко подорожіє.

Почавши від серпня б. р. ціна молока підскочить вгору о один, а у вересни знова о один цент. Найліпше молоко у фляшках буде коштувати 16 центів кварта. Другорядне молоко — 14 центів кварта, третoрядне — 13 центів, а четверторядне — 10 і пів цента.

Ціна муки в ріжних містах.

Адміністрація поживи установила отсю тарифу ціни на муку в ріжних містах Злучених Державах, за сто фунтів:

Доргем, Н. Карол.	$10.75
Атланта, Джорджія	10.73
Бостон, Масс.	10.65
Ню Йорк, Н. Й.	10.61
Балтімор, Мд.	10.56
Філядельфія, Па.	10.56
Нешвіл, Тенн.	10.38
Ель Пазо, Тексас	10.38
Клівленд, Огайо	10.33
Бофало, Н. Й.	10.33
Луісвіл, Кентоки	10.30
Ґалвестон, Тексас	10.23
Ню Орлінз, Луізіяна	10.16
Форт Ворт, Тексас	10.12
Дулут, Тексас	10.05
Міннеаполіс, Мінн.	10.01
Канзас Сіти, Канзас	9.89
Омага, Небраска	9.89
Ґренд Форкс, Н. Дакота	9.77
Абердін, Місісіпі	9.65
Вічіта, Канзас	9.58
Ґрейт Фолс, Монтана	9.33

Продукція угля.

Від 6-го до 13-го липня у Злучених Державах видобуто 13,243.000 тон угля, то є о 2,-987.000 тон більше ніж тиждень передтим, або 1,031.000 тон більше ніж край зуживає тижнево.

Покликано 50.000 Муринів до війска.

Ґенерал Кравдер зарядив покликати між 1-шим і 5-тим серпня б. р. 50.000 Муринів до військової служби. Їх покличеть ся із 41 стейтів.

Реколекції гр.-кат. духовенства.

В днях від 16. до 19. липня включно відбули ся реколекції греко-католицького сьвященства в Сіттон Гол Каледж, Савт Орендж, Н. Дж., під проводом о. Йосиф Чаплинського з Перт Амбою. В реколекціях взяло участь досить значне число сьвящеників.

Не дали Жидови їсти разом з Мурином.

Один Жид в Ню Йорку, на імя Артур Кон, заскаржив одну ревстарацію за се, що в ній не хотіли обслуговати його при обіді. Властитель реставрації сказав, що Кон бувби обслугуваний, але що він хотів їсти з Мурином, на що властитель реставрації не хотів позволити. Судія перевів справу в користь властителя реставрації.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Оправдує автократичне пановане на Україні.

На зїзді кадетської партії, який покінчив ся в Києві у половині мая б. р., міністер промислу і торговлі Ґутник оправдував автократичне становище гетьмана Скоропадського. Ґутник сказав, що сього вимагає свобода України, інтереси краю і добро народу. „Час тепер небезпечний — ґоворив Ґутник. — Хоч на улицях Києва і Одеси панує цілковитий спокій, то мусимо памятати, що чорна рука, яка хоче зробити Україну наново невільницею Росії, працює і не перебирає ані у способах ані у средствах. Тому правительство було змушене завести кару смерти для кождого, хто важив би ся нарушити публичний спокій. Памятати при тім треба, що поворот до реакції або абсолютизму є вже неможливий. Теперішний, то є гетьманський устрій на Україні не є вічний. Право децидувати про тривалий державний устрій на Україні належить одиноко лише до установчих зборів.

Дідичі забирають ся з України.

Ґраф Йосиф Потоцкий з Волині доносить до краківського „Час-у", що страшні аґрарні переворота минувшого року і тяжкі услівя тепер допровадили до того, що часть польських дідичів на Волині є змушена ліквідувати свої земельні посілости. Про се сьвідчить хочби факт, що по привернено права торговлї і власности на землю богато маєтків виставлено на продаж по дуже низкій ціні. Під тим оглядом Москалї виказують найбільший поспіх, не криючись навіть із охотою винести ся цілком з краю. В повіті житомірськім протигом кількох днів виставлено на продажу около 30.000 моргів землі, належної до польських дідичів, по ціні від 100 до 500 карбованців за морґ. Найбогатший волинський землевласник, Москаль Уваров, продає свій маєток по 100 до 200 карбованців за морґ.

Воздушна почта Одеса-Будапешт.

В короткім часі — як доносить лондонський „Таймс" — пічне курсувати воздушна почта на лінії Одеса-Кольошвар-Арад-Будапешт.

Українська армія буде складати ся постійно з вісьмох корпусів.

Урядовий дневник правительства бувшої Центральної Ради, „Вістник Ради Народних Міністрів", зветь ся тепер „Державний Вістник".

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Заповідає італійську републику.

Др. Фелікс Ферреро, директор італійського інформаційного бюра у Злучених Державах, підчас свого викладу в журналістичній школї при Колюмбійській университеті, в Ню Йорку, сказав, що „великою цілию Італії є задержати свою независимість між народами, але коли скінчить ся війна і виборесть ся побіду, мусить прийти зміна правительства, що правдоподібно окажеть ся в тім, що проженеть ся короля".

Злука болгарської церкви з Римом.

Римський „Темпо" доносить, що провідник німецьких католиків, посол Ерцберґер, їздив до Відня обговорювати з австрійським цісарем справу злуки болгарської церкви з Римом. „Темпо" каже, що Німеччина робить се в тій цїли, аби поширити свої впливи у Болгарії і зміцнити узли, які вяжуть її з Ватиканом. Сподїють ся, що сей намір Німеччині вдасть ся.

Вибори в Петрограді.

Дня 27. червня б. р. в Петрограді відбули ся нові вибори до комуністичного правительства. На 650 членів вибрано 450 большевиків, 75 лївих соціял-революціонерів, 30 меньшевиків і правних соціял-революціонерів, а прочі розділені на меньші і незначні групи. Президентом вибраний Зіновев.

Ґазети в сімох мовах.

„Нова Доба", орган чеських соціял-демократів, почала видавати ґазети в сімох мовах: в чеській, словацькій, хорватській, українській, польській, німецькій і мадярській. Зміст ґазет є політично-суспільний, а характер аґітаційний.

Що се є страх.

Страх є лише у зьвірят, яких істноване основуєть ся на самообороні — каже др. Джордж Крайл. — Тхір, який боронить ся своєю вонию; їж, який боронить ся своїми кільцями; гад, який боронить ся своєю їдию; черепаха, яка боронить ся своїм панцирем; лев і слон, які боронять ся своєю силою — не мають нїщо або дуже мало страху. Противно заяць, воробець, серна, малпа і чоловік є все в страху перед небезпекою і все дрожать, аби хто не напав їх. Страх є умовою частию реакції.